

ROHKEITA TEKOJA IHMISARVON PUOLESTA VUODESTA 1947

Kirkon
Ulkomaaanapu

Rohkeita tekoja ihmisarvon puolesta vuodesta 1947 -ohjelma on osa Kirkon Ulkomaanavun 70v. juhlavuotta. Osallistuja saa pysähtyä kuvien, musiikin ja tarinoiden äärelle, jossa apu kohtaa hädässä olevan ja saaja auttaa antajaa. Ohjelmassa saa liittyä KUA:n tarinaan ja olla osa rohkeita tekoja, jossa kaukana oleva ihminen on lähimmäinen. Ohjelman kesto on 45 minuuttia. Esitys sopii sisällöksi seurakunnan monenlaiseen kokoavaan toimintaan (srk-iltaan kirkossa, päiväpiiriin jne.).

Ohjelma sisältää KUAn verkkosivuilta ladattavan kuvaesityksen sekä tekstiosuuden. Tekstiosuuden otsikoita ei lueta, ne auttavat lukijaa seuraamaan esityksen etenemistä. Tekstiosuudesta löytyy musiikkiehdotukset, mutta mukana oleva muusikko voi valita (virsiä lukuun ottamatta) esitykseen vaihtoehtoisesti muita kappaleita. Musiikin voi toteuttaa muusikon valitsemalla soittimella.

Ohjelman toteutus

Esityksen toteutukseen tarvitaan vähintään kaksi henkilöä (lukija + muusikko). Suositeltavaa on käyttää kahta lukijaa, joka tuo kuulijoille esitykseen keveyttä lukijan vaihtuessa. Parhaimmillaan kuvien käyttäjä on erikseen, jolloin lukijan ei tarvitse huolehtia kuvien vaihtamisesta tietokoneella.

Ohjelma toteuttamiseen tarvitaan:

- verkosta tietokoneelle ladattu kuvaesitys
- verkosta tulostettu tekstiosuus (tämä)
- dataprojektori kuvien näyttämiseen
- mikrofoni lukijalle (tarvitaan, jotta puhe kuuluu myös musiikin yli)
- muusikko hankkii nuotit (joko tässä tekstissä ehdotetut tai muut sopivaksi katsomansa kappaleet)

Kuvaesityksen ohjeet ja kuvasarjojen teemat

Kuvaesitys koostuu useista peräkkäisistä videotiedostoista. Video pysähtyy aina viimeiseen kuvaan, jolloin kuvaesitys ei "karkaa" eteenpäin, vaan sen etenemistä ohjataan käynnistämällä seuraava video manuaalisesti. Seuraavaan tiedostoon pääsee klikkaamalla tietokoneen nuolinäppäintä (nuoli oikealle). Käynnistä videotiedosto (kuvakollaasi) kuvan päällä olevasta PLAY-kuvakkeesta.

- 1. kuva: kansikuva / otsikko on yksittäinen kuva (voi olla valmiiksi heijastettuna seinälle ennen esityksen alkua)
- 2. kuva: videotiedosto, kesto 4:35 "Sodan jälkeinen Suomi" (käynnistä videotiedostot aina nuoli-klikkauksen lisäksi kuvan päällä olevasta PLAY-näppäimestä)

- 3. kuva: yksittäinen kuva "Kahvi" (> pidetään kuva näkyvillä tekstin + koko musiikkikappaleen ajan)
- 4. kuva: videotiedosto, kesto 1:20 "Yv-keräys, Biafra"
- 5. kuva: videotiedosto, kesto 1:40 "Avun saajasta avun antajaksi"
- 6. kuva: videotiedosto, kesto 4:43 "Peppi, kehitysohjelmat Afrikassa"
- 7. kuva: videotiedosto, kesto 5:15 "Humanitaarinen apu"
- 8. kuva: videotiedosto, kesto 2:54 "Haiti"
- 9. kuva: videotiedosto, HUOM liikkuvaa kuvaa- video, ei kuvakollaasi kuten muut, kesto 1:44 "Aasian tsunami"
- 10. kuva: videotiedosto, kesto 2:54 "Nepalin maanjäristys"
- 11. kuva: videotiedosto, kesto 1:59 "Toiminta kotimaassa, vapaaehtoisverkostot"
- 12. kuva: videotiedosto, kesto 7:49 "Oikeus rauhaan, kestävään toimeentuloon ja laadukkaaseen koulutukseen"
- 13. kuva: yksittäinen kuva "rukous"
- 14.–18. kuvat: yksittäisiä kuvia (virren säkeistöt 1 säkeistö/ kuva, klikataan nuolinäppäimellä seuraava kuva esille virren edetessä)
- 19. kuva: yksittäinen kuva (KUA:n arvot, lopetuskuva, jää näkyville esityksen päättyttyä edellä laulettuun virteeseen)

Musiikki ohjelmassa

- Virsi 170 "Jumala ompe linnamme" alkusoitoksi (ei laulua)
- Schumann, Träumerei (op 15, nro 7) kirkkokahvitarinaan. **Esimerkki, voi olla joku muukin musiikki.** Ko musiikki on monille tuttu TV:n kahvimainoksesta, jossa sellonrakentaja mainostaa kahvia ja kappale soi sellolla soitetuna taustalla.
- Virsi 501 "Kuule Isä Taivaan pyyntö tää" (ei laulua)
- Bach 2. soolospellosarjasta Sarabande. **Esimerkki, voi olla joku muukin sopiva musiikki katastrofikuvien taustalle meditaatiomusiikiksi.**
- Virsi 443 "Annoit Herra tehtävän", loppuvirsi laulettuna, sanat heijastuu seinälle kuvaesityksestä

Mahdollinen oheisohjelma

Ohjelman yhteydessä on luontevaa kerätä kolehti Kirkon Ulkomaanavun työlle. Kolehdiin voi tilittää seurakunnasta tavallisena tilisiirtona. Viestikohtaan: xx seurakunta, KUA70v. esitys. Tuotto kohdennetaan KUA:n työhön kaikkien köyhimpien ihmisten hyväksi eri puolilla maailmaa. Tilitiedot: <https://www.kirkonulkomaanapu.fi/lahjoita/lahjoitus-ja-tilinumerot/>

Ohjelman yhteydessä voi tuoda esille myös oman seurakunnan kautta toteutuvaa kansainvälistä diakoniaa Kirkon Ulkomaanavun kautta. KUA:sta voi tilata osallistujille jaettavaksi esim Tekoja-lehtiä tai Apu menee perille- esitettä. Toisenlaisen Lahjan kortteja voi olla tilaisuuden yhteydessä hankittavana. Seurakunta voi tilata valikoiman kortteja, tilisiirtoja ja Toisenlaisen Lahjan esitteitä. Kortin hankkija huolehtii itse Lahjan maksamisesta tilisiirrolla. Esite- ja korttitilaukset: asiakaspalvelu(at)kua.fi

Ohjelman on toimittanut *Nina Silander*

Kuvavalinnat *Sara Reinikainen ja Tatu Blomqvist*

Kuvaesityksen toteutus *Tatu Blomqvist*

ROHKEITA TEKOJA IHMISARVON PUOLESTA VUODESTA 1947

Ohjelmarunko

Aloitus

Aloituskuva heijastettuna valmiiksi ennen esityksen alkua. Esitys alkaa:

Vaihda kuva 2

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Musiikki alkaa ensimmäisen kuvan tultua näkyville.

Vk 170

Musiikki alkaa samalla kuin kuvaesitys; virsi 170 "Jumala omi linnamme". Toisen säkeistön alussa lukija aloittaa tekstin, virsi jatkuu loppuun puheen päälle taustalla hiljempana.

1994

"Marraskuun 25. päivänä vuonna 1944 taivaalta tippui lumiräntää ja loska roiskui saappaiden alla. Nuori mies käveli Punkalaitumen kirkolta tuttua tietä kotiin. Takana oli neljä päivää vaille viisi vuotta kestänyt sotareissu. Edellisenä päivänä hän oli luovuttanut aseensa Helsingissä Vallilan ammattikoululla ja ajanut sitten junalla Vammalaan, jossa sai sotilaspassin.

'Sodassa oli uuvuttu äärimmilleen, mutta uskoimme omiin voimiimme ja yhteistoimintaan. Siitä saatiin tulevaisuuden uskoa. Meillä oli isänmaanrakkaus ja Jumalan pelko.' Hän muistelee yli kuusikymmentä vuotta myöhemmin.

Kun Lapin sodan päättymisestä oli kulunut neljä vuotta, mies tuli Rovaniemelle. Kauppala oli edelleen pahasti raunioina. Saksan armeija olivat tuhonnut rakennuksista yli 90 prosenttia. Ihmisiä asui yhä muun muassa Rovaniemen kirkon raunioissa.

Suomen luterilainen kirkko ulkomaisen avun vastaanottajana

Avun tarve Suomessa oli huutava. Ruuasta ja vaatteista oli huomattava puute. Sota oli köyhdyttänyt maata ja aiheuttanut suuria vahinkoja. Karjalasta siirtyi muualle Suomeen asutettavaksi yli 400 000 ihmistä. Myös kirkon välittömät menetykset oli mittavia.

Luterilaisen Maailmanliiton Suomen kansalliskomitean perustaminen

Tähän sotienjälkeiseen huutavaan nälkään ja tavarapulaan muualta tulevia lahjoituksia kanavoimaan perustettiin Luterilaisen Maailmanliiton suomalainen kansalliskomitea syyskuussa 1947, ja siitä Kirkon Ulkomaanapu laskee 70-vuotisen historiansa alkavan. Tällöin Suomen luterilainen kirkko liittyi virallisesti kansainvälisen avun verkostoon. Avustuskohteena oli sodanjälkeinen Suomi.

Suomen kirkon saamaa apua käytettiin välittömään hätäapuun; seurakuntien rakennushankkeisiin, erityisesti kirkkoihin; sekä kirkollisten järjestöjen avustuksiin.

Hätäapua painotettiin sotaorvoille- ja leskille, karjalaisen siirtoväen tukemiseen ja Pohjois-Suomen lasten ruoka-apuun.

Amerikan avustusten käyttö Suomessa, Amerikkalaisrahoista rakennushankkeiden lisäksi välitöntä hätäapua

Amerikan avustuksena pappien ja diakonissojen käyttöön saatiin 350 polkupyörää, Kuopion tuomiokapitulille auto ja Lahden diakonissalaitoksen sairaalalle suuri lakanaerä. Ruokaa, vaatteita ja muita avustustarvikkeita jaettiin seurakuntiin ympäri Suomen. Hätäavun painopiste oli kuitenkin Oulun ja Kuopion hiippakunnissa.

Kekseliästä varainhankintaa – avustUSDollarit moninkertaistuvat kahvikaupoilla

Vaihda kuva 3 nuolinäppäimellä > kahvikuva

Sama kuva pysyy tekstin ja sitä seuraavana musiikin loppuun saakka.

Optimistinen mieli laajan kirkon jälleenrakennusohjelman toteuttamisessa perustui paikalliseen aktiivisuuteen – ja kahviin. Kirkkohallitus päätti sijoittaa 50 000 dollaria raakakahviin. Sen maahantuonti, paahtaminen ja vähittäismyynti tuottivat kirkolle nopeasti peräti kolmikymmenkertaisen nettotulon viralliseen vaihtokurssiin verrattuna, yhteensä 225 miljoonaa markkaa. Liiketaloudellinen kekseliäisyys moninkertaisti tällä tavoin Suomen kirkolle tulevat avustusvarat.

Musiikki, Schumann, Träumerei (op 15, nro 7) tai muu sopiva musiikki.

Musiikki alkaa yllä olevan kahvipuheen päälle aluksi hiljempaa ja puheen loputtua jatkuu kappaleen loppuun saakka.

Suomi 1950-luvulla ja Yhteisvastuukeräyksen ensimmäinen vuosikymmen

Vaihda kuva 4

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Kun Yhteisvastuukeräys ensimmäisen kerran järjestettiin keväällä 1950, Suomi oli hiljalleen toipumassa sodan aiheuttamista koettelemuksista. Yhteisvastuulle oli suuri tarve. Pohjois- ja Itä-Suomea oli kohdannut kaksi perättäistä katovuotta. Monet lapset olivat aliravittuja ja sairaita, aikuiset työttömiä. Alkuvuosina Yhteisvastuukeräyksellä kerätyt varat käytettiin yksinomaan kotimaassa.

Yhteisvastuukeräys kansainvälistyy 1960- ja 1970 luvuilla, Ensimmäisen kerran Yhteisvastuun tuottoa kehitysmaihin

Keräyksen luonne ja merkitys muuttuivat vuonna 1963, kun keräykselle ensimmäistä kertaa valittiin ulkomainen avustuskohde, kehitysmaiden nälänhätä. Kansainvälinen diakonia toi uutta innostusta Yhteisvastuukeräykseen, ja keräystulos kasvoi selvästi. Pian vakiintui 40 prosentin osuus ulkomaisiin kohteisiin ja varat päätettiin käyttää huolellisesti suunniteltuihin pitkäkestoisiin kehityshankkeisiin, muun muassa sairaanhoitoon, maanviljelyyn, sosiaalihuoltoon ja pakolaistyöhön.

Vk 501

Kuule Isä taivaan pyyntö tää. Alkaa seuraavan kappaleen puheen päälle, soi loppuun yksin.

Avun saajasta avun antajaksi – Kirkon Ulkomaanavun synty, Apua Biafraan ja Vietnamiin

Vaihda kuva 5

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Jälleenrakentamisen vuosien jälkeen sekä Suomi että kirkko kasvoivat hiljalleen avun kohteesta sen antajaksi. 1960-luvun puolivälissä järjestettiin ensimmäinen Tule ja auta – keräys, jolla kerättiin varoja KUA:n avustustyöhön ulkomailla. Keräyksiä järjestettiin Biafran ja Vietnamin sodan uhreille, Perun maanjäristyksistä kärsiville ja Etiopian nälkäänäkeville.

Nimeksi 'Kirkon Ulkomaanapu' vuonna 1965

Vaihda kuva 6

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Vuonna 1965 otettiin käyttöön nimi Kirkon Ulkomaanapu ja se kuvastaa kansainvälisen avustustoiminnan siirtymistä virallisesti kirkon tehtäväksi.

Uusia varainkeräystapoja ja Vetoapua julkkiksista

Varainhankintaan keksittiin myös aina uudenlaisia keinoja. ”Peppi-Inger Nilsson vieraili 1970 Helsingissä kahdessa Ulkomaanavun järjestämässä lastenjuhlassa, joiden tuotto, 45 000 markkaa, käytettiin lääkkeiden hankkimiseen Nigerian aliravituille lapsille.”

Tässä voi halutessaan soittaa muutaman tahdin Peppi Pitkätossu -kappaletta.

Lähialueesta pääkohde

Jälleen Uusi vaihe avustustyössä alkoi 1980-luvun lopulla, kun Neuvostoliitto hölläsi uskontolainsäädäntöään ja Baltian ja Inkerin kirkot saivat luvan aloittaa aiemmin kielletyn nuoriso- ja pyhäkoulutyön sekä diakoniatyön. Alueesta tuli Ulkomaanavun avustustoiminnan pääkohde, jossa koulutettiin seurakuntien työntekijöitä, korjattiin kirkkoja ja rakennettiin seurakuntataloja. Lähialueilla tehdyn työn myötä KUA:n rooli muuttui aiempaa toiminnallisemmaksi. Hankkeita, ryhdyttiin nyt myös suunnittelemaan ja toteuttamaan itse. Kirkon Ulkomaanavun työ toteutui kuitenkin pitkään pääasiassa Luterilaisen maailmanliiton ja

Kirkkojen maailmanneuvoston kautta. 90-luvulla mahdollistettiin mm. puhdasta vettä kuivuusalueille. Oma, itsenäinen säätiönsä Kirkon Ulkomaanavusta tuli vuonna 1995.

Vesihuoltojärjestelmä Eritreassa

”Ennen minun piti kävellä 3 kilometriä kumpaankin suuntaan hakiessani 20 litran astiallisen vettä. Se oli raskasta, kun minulla oli vielä lapsi selässä. Nyt minulla on vettä ihan taloni vieressä”, Sudanin pakolaisuudesta Eritreaan palannut nuori äiti Tigist Selemon kertoi 90-luvulla kasvot hymyssä.

Hänen ilonsa syynä oli, että paluumuuttajien kaupunginosaan avattiin uusi vesihuoltojärjestelmä. Se antaa vettä noin 3000 ihmiselle. Seuraavan päivänä avattiin läheisessä kaupungissa toinen vesihuoltojärjestelmä palvelemaan noin 12 000 henkeä.”

Vk 501

Virren kertosaie (tai alku) erottaa tarinat toisistaan ja jättää niiden väliin tilaa.

Kyläkehitystyötä Mosambikissa

’Jos Kirkon Ulkomaanapu tarjoaisi meille ilmaista leipää tai maissia, me emme huolisi sitä. Me haluamme itse kasvattaa oman ruokamme’, sanovat ylpeät miehet seisossaan korsista rakennetun toimiston edustalla.

’Maaseudun ihmisillä on hämmästyttävä kyky tulla toimeen katovuosien aikana ja sodan keskellä. Emme sen vuoksi halua väkivaltaisesti muuttaa heidän perinteistä elämäntapaansa, vaan etsimme yhdessä keinoja, joilla sitä voitaisiin kehittää entistä paremmaksi. Haluamme, että ihmiset päättävät itse omasta elämästään’, kertoo paikallinen kylätyöntekijä Mosambikissa 90-luvun puolivälissä.

’Haastan ihmisiä paneutumaan oman elämänsä tilanteeseen. Millainen on unelmasi tulevaisuudesta? Millainen on unelmiesi koti ja kotikylä, kyselen heiltä. Unelmien tarkoituksen on löytää tapoja, joilla nykyistä elämäntilannetta voitaisiin kohentaa.’

’Aluksi on vaikea saada ihmisiä unelmoimaan. Ensimmäisissä keskusteluissa tulevat väistämättä esille polttavimmat ongelmat: köyhyys, sairaudet, kuivuus ja polttopuun puute. Keskustelujen jatkuessa useita kuukausia unelmat muuttuvat ideoiksi siitä, miten toimeentuloa voitaisiin kohentaa’, selvittää kylätyöntekijä työtappaa, jota KUA:n tukemissa projekteissa noudatettiin.

Humanitaarista apua

Vaihda kuva 7

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Katastrofitilanteissa nopea ja organisoitu toiminta on tärkeää. Tänä päivänä Kirkon Ulkomaanapu on Suomen toiseksi suurin humanitaarisen avun toimija. Itsenäisenä säätiönä ja kansainvälisten kirkollisten järjestöjen organisaation ACT-allianssin jäsenenä apua voidaan antaa nopeasti ja tehokkaasti.

Luonnonmullistusten ja sotien aiheuttamissa hätätilanteissa humanitaarinen apu turvaa pahiten kärsineille ihmisille riittävän ravinnon, välttämättömät perustarvikkeet ja

terveydenhoidon, puhtaan veden sekä majoituksen. Myös peseytyminen, käymälät ja jätehuolto on järjestettävä nopeasti. Lisäksi lapsille pyritään järjestämään mahdollisimman pian paluu kouluun.

Pikkulapset, odottavat äidit, vanhukset ja sairaat tarvitsevat katastrofitilanteessa erityistä huolenpitoa. Vaikeita asioita kokeneet ihmiset ja perheet tarvitsevat usein kriisiapua, erityisesti pakolaisiksi lähteneet. Terveinä säilyneet alueen asukkaat voivat osallistua humanitaarisen avustustyön suunnitteluun ja toteutukseen.

Humanitaarinen apu lievittää akuuttia hätää, mutta pidemmällä tähtäimellä on viisasta suunnata varoja myös luonnonkatastrofien ja ihmisten aiheuttamien konfliktien ennaltaehkäisyyn ja riskien vähentämiseen. Kirkon Ulkomaanapu on jo pitkään panostanut katastrofivalmiuden kehittämiseen eri puolilla maailmaa.

Monet katastrofit jäävät mediassa esille tulevien katastrofien varjoon. Silti ihmishenkiä menetetään usein eniten alueilla, jotka eivät pääse lainkaan otsikoihin. Median ja ihmisten huomio katastrofien keskellä eläville ihmisille on rajallinen ja valikoiva. Kirkon Ulkomaanapu ponnistelee pakolaisten, sotien ja kuivuuden uhrein auttamiseksi jatkuvasti eri puolilla maailmaa.

Esim. Bach Sarabande tai muu katastrofikuvien tunnelmaan sopiva musiikki

Humanitaarisen avun kuvat pyörivät musiikin ajan. Puheen loputtua alkaa musiikki. Katastrofikuvat jatkuvat musiikin ajan. Musiikin kesto noin 2:30.

Kansainvälisesti kunnioitetuksi opetusalan asiantuntijaksi

Vaihda kuva 8

ja käynnistä videotiedosto kuvan PLAY-kuvakkeesta.

Haitin tuhoisa maanjäristys tammikuussa 2010 käänsi kokonaan uuden lehden Ulkomaanavun humanitaarisen avun toiminnassa. Tuhot olivat niin valtavat, että Ulkomaanavun kaltaisista opetusalan toimijoista oli pulaa. Enää ei riittänyt, että Ulkomaanapu olisi rahallisesti tukenut muita paikalla toimivia järjestöjä kuten ennen – oli ryhdyttävä toimeen itse. Yhteensä yli 22 000 lasta pääsi opiskelemaan kouluihin ja tilapäisiin luokkiin, jotka Ulkomaanapu maahan seitsemässä vuodessa rakensi.

Onnistuminen Haitissa kannusti edelleen kenttäorganisaation rakentamiseen, joka mahdollistaisi toimintatavan perinpohjaisen muutoksen. Kun vielä 2000-luvun alussa Ulkomaanavulla oli Helsingissä noin 35 työntekijää ja maailmalla vain muutama, vuonna 2017 työntekijöitä on 350 ja suurin osa heistä on kentällä. Alusta asti oli selvää, että suomalaisten lisäksi kenttätoimistoihin palkataan myös paikallisia ja muunmaalaisia.

Tarina / Haiti

Haitilaisen 15-vuotiaan Roseen lempiaine koulussa on espanja. Hän käy yhdeksättä luokkaa Myrdudin koulussa Léogânessa. Koulu vaurioitui pahasti maanjäristyksessä. Onneksi tunnit olivat siltä päivältä jo ohi, eikä kukaan jäänyt sortuvien seinien alle. Aluksi opiskeltiin pressun alla, sitten Kirkon Ulkomaanavun rakentamassa vanerisessa väliaikaiskoulussa. Pysyvä koulu valmistui marraskuussa 2013. Koulu on tehty kestäväksi kuumia ja kosteita oloja sekä hirmumyrskyjä. Se on myös suunniteltu mahdollisimman turvallisesti maanjäristysten varalta.

Rosee toivoo, että voisi opiskella sairaanhoitajaksi. ”Serkkuni on sairaanhoitaja, ja haluaisin itsekkin auttaa sairaita ihmisiä. Haluaisin myös matkustaa ulkomaille ja opiskella hyvän tutkinnon. Sitten palaisin auttamaan maatani.”

Vk 501

Kertosäe vaihtaa tarinan seuraavaan. Virren kertosäe (tai alku) erottaa tarinat toisistaan ja jättää niiden väliin tilaa.

Tsunamiapu, Kärsivällisesti ja päättäväisesti kohti tulevaa Indonesiassa

Vaihda kuva 9

ja käynnistä videotiedosto PLAY-kuvakkeesta (filmiä – ei kuvakollaasi).

Tuhoutuneen Aceh'n rannikolla, missä kalat ja melonit kerran toivat runsaan elannon, kuului pian tsunamin jälkeen vasaran pauke. Se oli ehkä toivon airut, sillä kun talot nousevat, pelko helpottaa. Varovainen optimismi, jota heti tuhon jälkeen, oli lähes mahdoton edes kuvitella, ei ollutkaan avun myötä enää niin harvinainen luonnonvara. Sitä ei ole kuitenkaan saavutettu helpolla.

'Olemme kohdanneet kuluneen vuoden kärsivällisyydellä ja menneet eteenpäin päättäväisesti. Työ on auttanut meitä selviämään surustamme', Meue-kylässä asuva Nurdin kertoi vuosi tsunamin jälkeen.

Meue-alue säästyi pahimmilta ihmishenkien menetykseltä toisin kuin monet muut kylät, mutta tsunami tuhosi kylän elinkeinot. Kalastusveneet tuhoutuivat, useimmat talot rikkoutuivat ja suurin osa karjasta menehtyi.

Avustusten avulla kylässä oltiin vuoden päästä palaamassa normaaliin elämään.

Osa katastrofeista on koskettanut suomalaisia erityisesti. Aasian tsunamissa jouluna 2014 jaettiin hätäapuna ruokaa, vettä ja taloustarvikkeita. Kotinsa menettäneille ihmisille järjestettiin väliaikaisia asumuksia ja terveysasemia. Ihmisille annettiin myös kriisiapua ja työntekijöille järjestettiin koulutusta.

Nepalin maanjäristys

Vaihda kuva 10

ja käynnistä videotiedosto PLAY-kuvakkeesta.

"Ei minua pelota uusi maanjäristys", sanoo kahdeksanvuotias Manjali Shah. "Minä tiedän, miten toimia."

Nepalin maanjäristykset tuhosivat tuhansia kouluja vieden opiskelupaikan miljoonalta lapselta. Shahin kotikylän lähes satavuotias koulu vaurioitui pahoin ensimmäisessä järjestyksessä huhtikuun lopussa 2015 ja tuhoutui täysin 17 päivää myöhemmin jälkijärjestyksessä.

Shah oli yksin kotona katsomassa televisiota maanjäristyksen sattuessa, koska hänen vanhempansa olivat toisaalla. Hän pääsi vahingoittumattomana ulos, mutta kotitalo vaurioitui. Shah perheineen joutui asumaan kuukauden ulkosalla ennen kuin pystyi palaamaan kotiinsa.

Koulu pääsi alkamaan vasta puolitoista kuukautta järjestyksen jälkeen. Aluksi moni lapsi jätti tulematta kouluun. Osa ei tiennyt, että opetusta järjestetään jälleen. Toiset pelkäsivät jälkijärjestyksiä niin paljon, että eivät uskaltaneet tulla.

Ensin opetusta varten rakennettiin väliaikaisia luokkia bambusta ja kanaverkosta. Seuraavaksi alettiin rakentaa pysyvämpiä sementtiseinäisiä koululuokkia. Näihin rakennuksiin koulun henkilökunta on erittäin tyytyväistä. ”Nyt meillä on paikka, johon lapset voivat tulla oppimaan”, opettaja sanoo silmin nähden ylpeänä.

Rakennukset on tarkoitettu väliaikaiseen käyttöön noin 4-5 vuodeksi. Paikalliset työntekijät kuitenkin arvioivat, että ne voivat olla käytössä jopa yli 20 vuotta, koska ne ovat kestävä tekoa. Kylän koulu oli ensimmäinen, johon juuri tällaisia väliaikaisia koulurakennuksia tehtiin.

Yhteensä Kirkon Ulkomaanapu on rakentanut 334 vastaavaa koulurakennusta tuhoutuneiden koulujen oppilaille. Kouluihin on rakennettu myös saniteettitilat: vessat ja käsienspesupaikat. Ulkomaanavun työntekijät ovat antaneet koulutuksen niiden ylläpidosta ja hygienian merkityksestä.

Kykyä vastata esimerkiksi Haitin ja Nepalin maanjäristysten kaltaisiin suurkatastrofeihin nopeasti hiotaan jatkuvasti. Nepalia keväällä 2015 runnelleen maanjäristyksen jälkeen Ulkomaanapu jälleenrakensi enemmän kouluja, kuin yksikään toinen järjestö. Turvallisten rakennusten lisäksi annetaan psykososiaalista tukea ja pyritään saamaan lapset kouluun mahdollisimman pian katastrofin jälkeen.

Seurakuntien kansainvälistä diakoniaa

Vaihda kuva 11

ja käynnistä videotiedosto PLAY-kuvakkeesta.

Kirkon Ulkomaanavun työ on kansainvälistä diakoniaa. Kaikki onnistumiset ovat toteutuneet seurakuntien, yksittäisten ihmisten, valtion kehitysyhteistyömäärärahojen, ja muiden tukijoiden avulla. Periaatteena on tehdä työtä siellä, missä avuntarve on suurin ja missä muut eivät auta. Suuri osa kotimaisesta työstä tapahtuu seurakunnissa ja seurakuntien kautta lukuisin eri tavoin. Erilaisten keräystapojen ja kampanjoiden myötä seurakunnan toimintaan on tullut uusia tapoja osallistua.

Suomalaisten auttamishalu ei ole vähentynyt. Se, että kirkko tekee hyvää, on monille tärkein syy kuulua kirkkoon. Halua auttaa heikommassa asemassa olevia näkyy myös yksityisten ihmisten halussa tukea Kirkon Ulkomaanavun työtä. Yksityislahjoitukset ovat kasvaneet ja samaan aikaan seurakuntien toiminnan rinnalle on syntynyt aktiivisia vapaaehtoisverkostoja - Naisten Pankki on kerännyt varoja naisten toimeentulon ja yrittäjyyden kehittämiseksi ja Changemaker nuorisoverkosto on kampanjoinut globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta jo yli kymmenen vuotta. Kasvatusalan ammattilaisia kokoava Opettajat ilman rajoja -verkosto on jo usean vuoden ajan tukenut kehitysmaiden opettajien osaamista ja laadukkaan opetuksen toteutumista.

Toisenlainen Lahja on ratkaissut jo vuosien ajan lukuisien suomalaisten Lahjapulmat. Seurakunnissa lahjoja annetaan ikäihmisille, rippikoululaisille ja oman seurakunnan nuorille valmistujaislahjaksi.

Tällä hetkellä Kirkon Ulkomaanapu tekee työtä jotta kaikilla ihmisillä toteutuisi oikeus rauhaan, laadukkaaseen koulutukseen ja riittävään toimeentuloon.

Vk 501

Kertosäe tai alkuosa siirtää seuraavaan teemaan.

Vaihda kuva 12

ja käynnistä videotiedosto PLAY-kuvakkeesta.

Rauhaa Etelä-Sudaniin

”Paul Misa nostaa sinistä etusormeaan. ’Kun rauhansopimus allekirjoitettiin vuonna 2005, en uskonut että pääsisimme tähän pisteeseen.’ On joulukuun alku Etelä-Sudanin pääkaupungissa Jubassa. Muste sormessa kertoo, että Misa rekisteröityi kansanäänestykseen, jossa eteläsudanilaiset päättivät maansa itsenäisyydestä.

Etelä-Sudanin kansanäänestykseen liittyi suuria tunteita. Ilon ja toivon rinnalla oli myös pelkoa siitä, että äänestys aiheuttaisi levottomuuksia. Kirkon Ulkomaanapu on tukenut demokraattista ja rauhanomaista kehitystä Etelä-Sudanissa useiden vuosien ajan.

Ulkomaanavun tuella ihmisille on kerrottu rauhansopimuksen sisällöstä ja koulutettu äänestämisestä sekä ihmisoikeuksista ja heidän omista oikeuksistaan osallistua yhteisön päätöksentekoon. Koulutuksiin ovat osallistuneet niin kylien päälliköt ja valtion virkamiehet kuin naisryhmät, nuoriso ja yhteisöjen muut avainhenkilöt.”

Vk 501

Kertosäe siirtää seuraavaan teemaan. Kertosäe tai alkuosa, voi jättää myös pois tästä kohtaa.

Ugandassa Yhdessä saadaan enemmän aikaan

”Pöydän kulmalla on kolme vihkoa, joiden kannessa lukee Agali Awamu, ’yhdessä eteenpäin’. Se on Ugandassa Makukulun kylässä toimivan säästö- ja lainaryhmän nimi. Vihkoista löytyvät ryhmän kaikki tärkeät tiedot: säästöt, lainat, yhteisten projektien kulut ja tuotot, sikojen porsimiset ja kokousten pöytäkirjat.

Tilikirja näyttää, että puolessa vuodessa Agali Awamu on saanut kokoon 232 euroa. Se on paljon rahaa. Jokainen 18 jäsenestä säästää yhteiseen kassaan euron kuukaudessa. Kertyneistä varoista jäsenet voivat ottaa lainoja ja osa käytetään tuottaviin hankkeisiin, joilla kartutetaan yhteistä pääomaa. Muutama jäsen on joutunut lähtemään, kun ei ole sopeutunut yhdessä sovittuihin sääntöihin.

Ryhmä on päättänyt panostaa yhteiseen tulonhankintaan ja pohtii, mihin raha kannattaisi sijoittaa. Mattojen ja korien punonta on yksi mahdollisuus, tuotteille on aina kysyntää. Ruoan ja hedelmien jatkojalostuskin kiinnostaa. Siihen he ovat saaneet koulutusta, maissimylly ja pakkausmateriaaleja on jo hankittuna. Vuohia on nyt viisi, ja kilejä odotetaan.

Ryhmä päätti hankkia myös sikoja. Toinen kahdesta emakosta on juuri porsinut ja lepäilee kyljellään hedelmäpuiden varjossa. Kolmetoista viikon vanhaa possulasta häärää sen ympärillä. Urokset lihotetaan, ja niiden myynnistä saatava tuotto menee yhteiseen kassaan. Naarasporsaat jaetaan jäsenille, harkinnassa on yhteissikalan perustaminen.

Ryhmän jäsenet ovat kaikki HIV-positiivisia. Kun tartunta tuli yleiseen tietoon, heitä kartettiin. Kun he aloittivat säästämisen, heille naurettiin – miksi kuoleva varautuisi tulevaisuuteen? 'Ei se haitannut', sanoo Pascale, yksi ryhmän miehistä. 'Me tarvitsemme lääkkeitä ja lasten täytyy päästä kouluun. Me tiesimme itse, mitä teimme. Nykyään kukaan ei enää naura, meiltä kysytään neuvoa taloudenpidossa.'

'Olemme näyttäneet, että positiivinen elämä on mahdollista', jatkaa ryhmän puheenjohtaja Desiranda. 'Ja meillä on tukea toisistamme. Kun yksi väsy, toinen jaksaa. Jokainen osaa tehdä jotakin. Voimat ja taidot yhdistämällä saamme aikaan paljon enemmän.'

Vk 501

Kertosäe siirtää seuraavaan teemaan. Kertosäe tai alkuosa.

Koulunkäynti valaa toivoa: nämä nuoret rakentavat uuden Syyrian

16-vuotiasta Hayamia ehdisti palata koulunpenkille. Hayamin perhe pakeni sotaa Syyriassa Dara'an kaupunkiin. Nyt hänen isänsä on töissä tiilitehtaalla. Palkka riittää vain vaivoin perheen ruokkimiseen ja vuokranmaksuun. Hayam on ollut vuoden poissa koulusta ja tarvitsee tukipetusta, mutta siihen perheellä ei ole varaa.

"Kun palasin kouluun, olin luokkatovereistani jäljessä, enkä saanut heitä kiinni. Asiat olivat minulle vaikeita", hän kertoo. Naapurimaissa noin 700 000 syyrialaislapsella on sama ongelma.

Heistä tuhannet aikuistuvat ilman, että ovat viettäneet päivääkään koulussa. Toisten koulunkäynnissä taas on jopa vuosien katkoksia.

Syyriassa jopa neljäsosa kouluista on tuhoutunut taisteluissa osin tai kokonaan, ja yli 50 000 opettajaa ja koulujen työntekijää ei ole enää tehtävissään. Silti moni opettaja jatkaa opettamista, usein henkensä uhalla, sillä toivo elää niin kauan kuin koulussa käydään. Koulun käyneet lapset ovat avainasemassa silloin, kun toivon mukaan tulee mahdollisuus Syyrian jälleenrakentamiseen.

Koulunkäynti tuo vakautta arkeen ja antaa tulevaisuuden näkymiä konfliktin tai katastrofin keskellä eläville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen. Yksi parhaista keinoista opetuksen laadun parantamiseen on kouluttaa opettajia.

Lopputeksti

Avun vastaanottajana aloittanut Kirkon Ulkomaanapu on 70 vuodessa kasvanut Suomen suurimmaksi kehitysyhteistyöjärjestöksi ja toiseksi suurimmaksi humanitaarisen avun antajaksi. Tänäpäin työ keskittyy kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamiseen noin 15 maassa. Toiminnan tavoitteena on kaikille oikeus rauhaan, laadukkaaseen koulutukseen ja kestävään toimeentuloon. Suurin saavutus ja ilon aihe 70-vuotiaalle Ulkomaanavulle on se, että apu menee perille maailman kaikkein köyhimmille ihmisille.

Vaihda kuva 13

ja käynnistä videotiedosto PLAY-kuvakkeesta. Loput kuvat klikkaamalla (rukous, virren säkeistöt, arvot).

Herra,

palvelijanas en erota vasenta oikeasta,
en edes tiedä kumpi käsi olen sinun käsistäsi.

Sillä ei lopulta ole väliä, olenko oikea vai vasen kätesi.

Olen sinun käsinäsi.

Se riittää.

Vapaa suomennos haitilaisesta rukouksesta kirjasta
"God is No Stranger" (E. Turnbull ja S.L. Burdick)

Vk 443

Yhteislauluna – sanat kuvissa.

Vaihda kuvat 14–18 virren edetessä

Yksi säkeistö / kuva.

1.

Annoit, Herra, tehtävän
sinun seurakunnassasi.
Tahdot meidän käyttävän
oikein lahjat antamasi.
Toimia suo avoimesti,
luottamuksen arvoisesti.

2.

Auta aikaa löytämään,
Jeesus, näihin tehtäviimme,
vastuun mieltä näyttämään.
Lepoa luo kiireisiimme.
Anna tasapuolisuutta,
rakkautta, viisautta.

3.

Yhteyttä meille suo,
yhteinen on asiamme,
yhteisymmärrystä luo
koko seurakunnassamme.
Yhdessä suo suunnitella,
kuunnella ja neuvotella.

4.

Asioiden paljous
usein näköalat peittää,
anna silloin rohkeus
syryään kaikki turha heittää.
Anna nähdä olennainen,
siitä olla riippuvainen.

5.

Väsymyksen tullessa
meille uusi voima anna,
rauhallasi kaikkia
huolten alla, Herra, kannan.
Kiitos, että kirkossasi
johdat meitä sanallasi.

Lopetuskuva KUA:n arvot

Lopetuskuva, jää näkyville esityksen päättyttyä edellä laulettuun virteen.

Lähteet

Härkönen Riikka: Yhteisvastuun ajankuvat. Kirkkopalvelut. 1999.

Kirkkomme Lähetys 2/2017

Kirkon Ulkomaanavun Vuosikirja 1996

Kirkon Ulkomaanavun vuosikirja 2006

Murtorinne Eino, Malkavaara Mikko ja Höysniemi Yrjö: Kansainvälisen vastuun oppivuodet.

Kirkon Ulkomaanavun kehityslinjoja. Kirkon Ulkomaanavun 50-vuotishistoriikki. 1997.

Tekoja-lehti 1/2008

www.kua.fi

Kuvat

Kirkon Ulkomaanavun kuva-arkisto

SA-arkisto